

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:

Președinte: Nicolae Gordilă

Judecători: Liliana Catan, Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Ion Guzun

juducând în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de inculpat, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 noiembrie 2017, în cauza penală în privința lui

Rusu Hariton Xxxxx, născut la
xx.xx.xxxx, originar și domiciliat în Xxxxx,

Termenii de examinare a cauzei:

Prima instanță: 07.02.2017 - 07.08.2017;

Instanța de apel: 28.08.2017 - 01.11.2017;

Instanța de recurs: 04.01.2018 - 13.02.2018;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 07 august 2017, *cauza fiind examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală*, Rusu Hariton a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 321 Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de 2 ani 6 luni închisoare.

În baza art. 85 alin. (1) Cod penal, la pedeapsa stabilită s-a adăugat parțial pedeapsa neexecutată numită prin sentința Judecătoriei Ștefan Vodă din 17 decembrie 2013, fiind stabilită lui Rusu Hariton pedeapsă definitivă sub formă de 3 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de închis.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că Rusu Hariton, fiind plasat în instituția penitenciară în temeiul Ordinului de transfer emis de către Directorul Departamentului Instituțiilor Penitenciare Nr.3146 din 25.07.2016 pentru executarea în regim inițial a pedepsei aplicate prin sentința Judecătoriei Ștefan Vodă din 17.12.2013, urmare a condamnării pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art.187 alin. (2) lit.b), e), f) și art. 320 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea pedepsei sub formă de închisoare pe termen de 4 ani 6 luni cu executare în penitenciar de tip semiînchis, la data de 20.12.2016, în perioada de timp cuprinsă aproximativ între orele 08.00-09.00, în timpul efectuării percheziției de către angajații administrației penitenciarului în

celula nr. 9 amplasată în blocul de regim nr. 1 a Penitenciarului nr. 11 din mun. Bălți, în mod intenționat, conștiințezând caracterul social periculos al acțiunilor sale, dându-și seama de faptul că prin acțiunile sale sistează buna desfășurare a activității administrației instituției penitenciare, din motive huliganice, s-a opus prin violență cerințelor legitime ale șefului SRS Andrieș Artur, șefului SS Pripîșneac Alexandru, specialistului SS Dumbrăveanu Dumitru, specialistului SRS Musorivschii Ivan și șefului de sector Vrabie Iurie de a se supune percheziției, de a se abține de la acțiuni sau activități care ar crea dificultăți la îndeplinirea obligațiilor de serviciu ale angajaților administrației penitenciarului, de a se abține de la acțiuni care ar înjosi demnitatea personalului penitenciar și de a avea o atitudine grijulie față de bunurile și altă proprietate a penitenciarului, precum și de a înceta insultarea angajaților administrației care efectuau percheziția, de a înceta îndemnarea altor deținuți la săvârșirea actelor de indisciplină și de a nu crea dificultăți personalului penitenciar la îndeplinirea de către aceștia a obligațiilor de serviciu, manifestând un comportament agresiv exprimat prin acțiuni de amenințare cu omor a șefului de sector Vrabie Iurie, aplicarea violenței fizice asupra șefului SS Pripîșneac Alexandru și specialistului SRS Musorivschii Ivan, astfel admițând încălcarea prevederilor dispoziției pct. 89 din STATUTUL executării pedepsei de către condamnați aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 583 din 26.05.2006 care prevede că deținuții sunt obligați să respecte cerințele Codului de executare, prezentului Statut și altor acte normative ce reglementează detenția persoanei, să îndeplinească necondiționat cerințele legitime ale personalului penitenciar, să se supună percheziției pe perioada deținerii, când această măsură este solicitată de către personalul penitenciar, în timpul perchezițiilor să predea benevol obiectele, substanțele interzise, să se dezbrace, să scoată lucrurile din genți, sacoșe, rucsacuri, saci e.t.c. și să le prezinte persoanelor care efectuează percheziția, să se abțină de la acțiuni sau activități care ar crea dificultăți la îndeplinirea obligațiilor de serviciu ale personalului penitenciar sau altor persoane, să se abțină de la acțiuni care ar înjosi demnitatea altor deținuți, a personalului penitenciar și altor persoane, să aibă o atitudine grijulie față de bunurile și altă proprietate a penitenciarului, precum și pct. 90 din Statut, conform căruia deținuților li se interzice insultarea sau săvârșirea acțiunilor care jignesc demnitatea personalului penitenciar, deținuților și altor persoane, îndemnarea altor deținuți la săvârșirea actelor de indisciplină, crearea dificultăților personalului penitenciar, precum și altor persoane ce asigură ordinea de deținere, la îndeplinirea de către aceștia a obligațiilor de serviciu săvârșirea acțiunilor care amenință viața și sănătatea personală, precum și viața și sănătatea altor persoane.

În vederea sistării acțiunilor ilegale ale deținutului de către angajații administrației penitenciarului Andrieș Artur și Dumbrăveanu Dumitru a fost aplicată forța fizică asupra ultimului prin răsucirea mâinilor la spate și aplicarea cătușelor.

Pentru evitarea împiedicării de către deținutul Rusu Hariton a efectuării percheziției ultimul a fost escortat în izolatorul Disciplinar și plasat în celula nr. 2, unde

și-a continuat acțiunile sale infracționale și în mod intenționat, din motive de răzbunare pentru îndeplinirea de către angajații administrației penitenciarului a obligațiilor de serviciu și anume a efectuării percheziției în celula nr. 9 a deteriorat țava de apeduct, noptiera, geamul, lavuarul iar fiind somat de a înceta acțiunile sale ilegale de deteriorare a bunurilor penitenciarului de către Țurcanu Vladimir, șef de sector al SAEPAS al Penitenciarului nr. 11 Bălți, ultimul nu a reacționat și s-a opus prin violență cerințelor legitime ale reprezentantului administrației penitenciarului, mai mult ca atât a continuat să-l înjure cu cuvinte necenzurate și l-a lovit cu o piatră în regiunea mâinii drepte astfel cauzându-i ultimului conform raportului de expertiză judiciară medico-legală nr. 15 D din 23.01.2017 o vătămare corporală neînsemnată sub formă de escoriații suprafața posterioară a mâinii drepte precum și dureri fizice.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către inculpat, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri prin care a-i fi aplicată o pedeapsă mai blândă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 noiembrie 2017, s-a dispus respingerea apelului declarat ca nefondat.

4.1. Colegiul a conchis că instanța de fond la stabilirea pedepsei lui Rusu Hariton, a acordat deplină eficiență și s-a condus de principiile generale de aplicare a pedepsei consfințite în art. 61 alin. (2) Cod penal, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 Cod penal, de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, de prevederile art. 82 Cod penal, iar ținând cont de circumstanțele reale și personale, just i-a stabilit inculpatului o pedeapsă sub formă de închisoare, cu respectarea prevederilor legale.

Astfel potrivit materialelor cauzei s-a constatat că Rusu Hariton nu este la prima abatere, fiind anterior judecat prin sentința Judecătoriei Ștefan Vodă din 17.12.2013 în baza art. 187 alin. (2) lit.b),e),f), art. 320 alin.(1) Cod penal, cu aplicarea art. 84 Cod penal la 4 ani 6 luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis, ulterior, fiind deținut în Penitenciarul nr. 11 și ispășind pedeapsa sub formă de închisoare, comite o nouă infracțiune intenționată.

Colegiul a constatat că instanța de fond, stabilind inculpatului pedeapsa pentru cele comise, a ținut cont de influența acesteia asupra corectării și reeducării vinovatului, de faptul că ultimul anterior a fost judecat și a comis infracțiunea în perioada ispășirii pedepsei sub formă de închisoare, de faptul că Rusu Hariton ca persoană este caracterizat negativ la locurile de ispășire a pedepsei prin faptul că încalcă regimul.

Afirmațiile invocate de inculpat în apelul său, au fost considerate pur declarative și expuse în mod de apărare, Colegiul considerând că acestea nu constituie temei de casare a sentinței și aplicare a unei pedepse mai blânde.

La părerea instanței de apel, pedeapsa numită inculpatului este echitabilă faptelor infracționale săvârșite, fiind în corespundere cu împrejurările cauzei, normele legale și care va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, careva temeiuri de

modificare a sentinței în latura pedepsei, după cum a solicitat inculpatul, nefiind stabilite.

5. Inculpatul declară recurs ordinar prin care solicită casarea parțială a hotărârilor emise în privința sa, doar în partea stabilirii pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia a-i fi stabilită o pedeapsă mai blândă, non privativă de libertate, motivând că vina o recunoaște și se căiește sincer de cele comise.

5.1. Pe marginea recursului declarat, procurorul depune referință prin care solicită a decide asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar declarat, inclusiv din oficiu, urmând a dispune ca Rusu Hariton să ispășească pedeapsa în penitenciar de tip semiînchis. În rest, decizia recurată urmează a fi menținută fără modificări.

6. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, dar din alte motive decât cele invocate, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel și sentinței instanței de fond, în partea stabilirii tipului penitenciarului în care Rusu Hariton urmează să ispășească pedeapsa, din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs casează parțial sau total hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre dacă nu se agravează situația inculpatului.* Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze total sau parțial, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale.

Potrivit alin. (2) art. 424 Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.*

Declarând recurs, inculpatul nu invocă nici un temei din cele indicate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, însă din conținutul acestuia Colegiul deduce că motivele recursului se încadrează în prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care stipulează că, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Colegiul lărgit reține, că recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor, dar critică decizia contestată în partea ce ține de aplicarea pedepsei pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 321 Cod penal, considerând-o prea aspră, solicitând aplicarea unei pedepse non privative de libertate.

Cu referire la pedeapsa stabilită inculpatului, analizând temeiul invocat în recurs în raport cu circumstanțele și materialele cauzei, Colegiul consideră că în prezenta speță acesta nu și-a găsit confirmarea, iar instanțele de fond și-au motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61,75,78 Cod penal la

soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei stabilite conform sancțiunii articolului incriminat acestuia prin rechizitoriu.

În conformitate cu prevederile art. 75 Cod penal, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

La fel, legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Colegiul menționează că pedeapsa aplicată persoanei recunoscute vinovate trebuie să fie echitabilă, legală și corect individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Astfel, lui Rusu Hariton în baza art. 321 Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsa de 2 ani 6 luni închisoare, iar conform art. 85 alin. (1) Cod penal, la pedeapsa respectivă, s-a adăugat parțial partea neexecutată a pedepsei stabilită prin sentința Judecătorei Ștefan Vodă din 17 decembrie 2013, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă de 3 ani închisoare.

Prin urmare, instanțele de fond corect și-au argumentat poziția la aplicarea pedepsei care este una echitabilă, stabilită în limitele legii și direct proporțională cu gravitatea faptei comise, ținându-se cont atât de faptul că inculpatul anterior a fost judecat și a comis infracțiunea în perioada ispășirii pedepsei sub formă de închisoare, cât și de faptul că acesta ca persoană este caracterizat negativ la locurile de ispășire a pedepsei prin faptul că încalcă regimul.

Colegiul menționează că, argumentul recurentului precum că în privința sa urmează a fi stabilită o pedeapsa non privativă de libertate, se respinge, deoarece la caz nu sunt temeiuri de a fi aplicată o astfel de pedeapsă, or, aplicabilitatea pedepsei constituie o prerogativă a instanței de judecată în condițiile în care nu este rațională corectarea vinovatului cu izolarea acestuia de societate.

Totodată, Colegiul menționează că instanța de fond a comis o eroare când în partea dispozitivă a sentinței a dispus executarea pedepsei stabilite inculpatului în penitenciar de tip închis, or în partea descriptivă a acesteia, instanța indică că „*în conformitate cu prevederile art. 72 Cod penal al RM, pedeapsa stabilită inculpatului urmează a fi executată în penitenciar de tip semiînchis*”, prin urmare se constată că motivarea soluției adoptată contrazice dispozitivului hotărârii, temei ce se încadrează

în prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, eroare care ulterior a fost menținută de către instanța de apel prin menținerea sentinței fără modificări.

Reieșind din cele expuse, Colegiul consideră necesar a interveni în soluția instanțelor de fond, totodată ținând cont și de faptul că în urma acesteia nici situația inculpatului nu se agravează.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de inculpatul Rusu Hariton, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 noiembrie 2017 și sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 07 august 2017, în partea stabilirii tipului penitenciarului, rejudecă cauza și pronunță o hotărâre nouă în această parte, după cum urmează:

Rusu Hariton, recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 321 Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, la pedeapsă sub formă de 2 ani 6 luni închisoare, iar conform art. 85 alin. (1) Cod penal fiind stabilită pedeapsa definitivă de 3 (trei) ani închisoare prin adăugarea parțială a pedepsei neexecutate numită prin sentința Judecătoriei Ștefan Vodă din 17.12.2013, va executa pedeapsa în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei pentru Rusu Hariton se calculează din 13 februarie 2018, cu includerea în termenul de pedeapsă timpul aflării acestuia sub arest de la 07 august 2017 până la ziua pronunțării prezentei hotărâri.

În rest, se mențin dispozițiile hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 13 martie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Ion Guzun